

Постановка проблеми. Статеве здоров'я матері – запорука отримання здорових нащадків. Рентабельність конярства напряду залежить від народження здорового молодняка. За даними вітчизняних і закордонних науковців природний родовий процес сприяє заселенню кишково-шлункового тракту новонароджених мікрофлорою. При чому її спектр перших днів життя цілком відповідає мікрофлорі статевих шляхів матері [1-3].

Аналіз останніх досліджень. Внутрішні статеві органи тварин, в нормі, мають бути вільними від аеробних та факультативно-анаеробних бактеріальних агентів, хоча інколи допустиме поодиноке їх виділення [4]. Часто перевірка кобил з перегулами, абортами, маток, що народжують слабких лошат, фіксує асоційовані дисбіози. Особливу небезпеку створюють консорціями з умовно патогенної мікрофлори, зокрема *Tayorella*, *Pseudomonas*, *Klebsiella*, *Enterobacter*, *Actinomyces* тощо. Такі симбіози і приховані запальні процеси стають провідними причинами абортів на ранніх стадіях жеребності (25-60%). При чому дисбіози статевої системи зазвичай протікають субклінічно, а симптоми різноманітні і можуть лишитись непоміченими [5]. Загалом слизові оболонки макроорганізму можна розглядати як автономний, у певних межах, орган імунної системи із складною структурою: будь-яка клітина слизової оболонки є імунокомпетентною [6,7]. Ще однією особливістю слизової оболонки є її хімічний бар'єр, сформований набором хімічних елементів, які діють на бактерії, в переважній більшості, цидно [8,9]. Лише цукролітичні бактерії, що можуть подолати захисні пристосування слизових оболонок статевих шляхів, прикріпитись до епітеліоцитів, не втративши здатності розмножуватись, здатні колонізувати сечостатевий тракт [2,10].

Колонізація слизової оболонки такими умовно-патогенними мікроорганізмами як гриби роду *Candida*, ентеробактерії, ентерококи, стрептококи та стафілококи є маркером порушення захисних функцій слизових оболонок. Такі процеси супроводжуються пошкодженням епітелію статевих шляхів, його деструкцією та дисплазією. Хімічна формула слизу також змінюється, що призводить до порушення обміну білків, вуглеводів та інших компонентів [6,11,12].

Мета, об'єкт та методика досліджень. Як субклінічні, так і клінічні порушення мікробного консорціуму статевої системи потребують корекції. Тому метою наших досліджень є вивчення резидентних умовно патогенних мікроорганізмів статевих шляхів кобил, які можуть спричиняти розлади відтворювальної функції кобил.

Об'єктом досліджень є коні господарства «Райз-Максимко» Чортківського району Тернопільської області.

Для вивчення аеробного мікробного консорціуму статевих шляхів проведені посіви на чашках Петрі та в пробірці з дотриманням правил асептики та антисептики на м'ясо-пептонний агар та спеціальні агарові середовища агар Ендо, агар Мак Конкі, ксилозо-лізин-дезоксихолат агар, вісмут-сульфід агар, селективний сольовий агар для стафілококів. На основі вивчення культуральних ознак отриманих колоній, їх мікроскопії та біохімічних властивостей досліджуваних культур проводиться ідентифікація найпоширеніших ізолятів.

Результати досліджень. Після проведення глибинних посівів змивів з шийки матки кобил на м'ясо-пептонний агар та агар Ендо було виділено дві найпоширеніші культури з найінтенсивнішою швидкістю росту на обох середовищах. Після чого проведені диференційні посіви на агар Мак Конкі, ксилозо-лізин-дезоксихолат агар, вісмут-сульфід агар, селективний сольовий агар для стафілококів. Аналіз росту або його відсутність (значний ріст лише на вісмут-сульфід агарі) дозволило звужити список потенційних колонізаторів до 5 родів – *Budvicia*, *Citrobacter*, *Edwardsiella*, *Leminorella*, *Pragia*. Наразі ведеться вивчення їх біохімічних властивостей, що стане основою родової ідентифікації виділених ізолятів.

Висновки. Отримання здорових лошат можливе лише від здорових конематок. Будь-які порушення мікробного консорціуму статевої системи потребують корекції. Для цього бажано знати склад патогенних колонізаторів, їх чутливість до антибіотиків, адже безсистемне, бездумне застосування антибактеріальних лікарських засобів може призвести до утворення антибіотикорезистентних штамів та переходу патологічного процесу в хронічну форму.

Використані джерела інформації

1. Маркун Т. В. Нормальная микрофлора уретры и влагалища [Островок здоров'я]. - <http://bono-esse.ru/blizzard/Gyn/UGI/ugi02.html>.
2. Бондарь Н. Г. Современные представления о роли дисбактериоза и его эффективной коррекции в клинической практике : пособие для врачей / Бондарь Н. Г., Галалу С.И., Грачев Р. А. [и др.] под ред. К. Г. Селезнева. – Донецк : ББК 54, 2006 – 206 с.
3. McGreevy P. Equine Behavior / P. McGreevy. – London, Philadelphia : Elsevier Limited, 2004. – 369 p.
4. Equine Stud Farm Medicine and Surgery / C Knottenbelt D., R Pascoe R., Lopate Ch., M LeBlanc M. – Edinburgh, London, New York, Oxford, Philadelphia, St Louis, Sydney, Toronto : Elsevier Science Limited, 2003. – 402 p.
5. Марценковская И. В. Эпизоотологические аспекты эндометритов крупного рогатого скота, оптимизация системы лечебно-профилактических мероприятий с использованием пробиотиков автореф. дисс.. канд. вет. наук: специальность Ветеринарная микробиология, вирусология, эпизоотология, микология с микотоксикологией и иммунология 16.00.03. / И. В. Марценковская. – С.-Пб., 2008 – 21 с.
6. Кузьменко А. Є. Мікробіологічні, імунологічні та цитоморфологічні паралелі при інфекційно-запальних захворюваннях сечостатевих органів: автореферат дис. ... канд. біол. наук (мікробіологія 03.00.07) / А. Є. Кузьменко. – ХАРКІВ, 2008 р. - 20 с.
7. Осипов Г. А. Невидимый орган – микрофлора человека [Первый в России сайт, посвященный дисбактериозу] - <http://www.disbak.ru>
8. Размножение лошадей [zooresurs]. - <http://zooresurs.ru/horse/horse-pinfo/273-razmnozhenie-loshadej.html>

9. Lu L. Pathologic and physiologic interactions of bacteria with the gastrointestinal epithelium., / Lu L, Walker W.A. : Am.J.Clinical Nutrition. – 2001. – 73. – P 24-30
10. Кисленко В.Н. Ветеринарная микробиология и иммунология : учебник 4-е изд., перераб.и доп. / Кисленко В. Н., Колычев Н. М., Госманов Р. Г. – М.: ГЭОТАР-Медиа, 2012. – 752 с.
11. Анализ цервикальной слизи [Центр Еко]. : <http://www.ecocenter>.
12. Сидоров М. А. Определитель зоопатогенных микроорганизмов : справочник / Сидоров М. А., Скородумов Д. И., Федотов В. Б. : под ред. Сидорова М. А.: М.: Колос, 1995. – 319 с